

Rome II-verordening en verjaring

Annotatie HvJ EU C-149/18, 31-01-2019, ECLI:EU:C:2019:84 (Da Silva Martins)

Mr. A. F. Collignon-Smit Sibinga, datum 04-09-2019

Datum

04-09-2019

Auteur

Mr. A. F. Collignon-Smit Sibinga^[1]

Auteursprofiel

Redactie

Folio weergave

[Download gedrukte versie \(PDF\)](#)

JCDI

JCDI:ADS79196:1

Vakgebied(en)

Verbintenissenrecht (V)

Verbintenissenrecht / Aansprakelijkheid

Verzekeringsrecht (V)

Verbintenissenrecht / Algemeen

Bij internationale niet-contractuele vorderingen waarop Rome II van toepassing is valt het verjaringsrecht op grond van artikel 15h binnen de werkingssfeer van het toepasselijke recht. Is het recht van een ander land van toepassing dan zal een gunstigere wettelijke regeling van de verjaring in het land waar de procedure gevoerd wordt en waar het slachtoffer woonachtig is in principe niet worden beschouwd als uitzondering in de zin van artikel 16 Rome II. Artikel 16 Rome II wordt strikt uitgelegd. Artikel 28 van Richtlijn 2009/103/EG bevat geen collisioneregels in de zin van artikel 27 Rome II.

1. Inleiding

Op 13 januari 2019 heeft het Europese Hof van Justitie (verder HvJ EU) een arrest gewezen in een grensoverschrijdend verkeersongeval waarin centraal stond de vraag of de Portugese wettelijke regeling ten aanzien van de verjaring op grond van artikel 16 Rome II voorrang heeft. Ook kwam aan de orde of de Portugese wet die een implementatie bevat van Richtlijn 2009/103/EG collisioneregels bevat in de zin van artikel 27 Rome II.^[2]

Ieder land in Europa heeft zijn eigen verjaringsrecht. De verjaringstermijn kan variëren van 1 jaar tot 30 jaar.^[3] Ook de datum van aanvang verschilt per land. Bovendien zijn er verschillen in de wijze waarop de verjaringstermijn gestuit kan worden.^[4] In het ene land moet dit door het starten van een procedure.^[5] In andere landen volstaat een stuitingsbrief.^[6]

Bij onrechtmatige gedragingen met een internationaal aspect doet zich de vraag voor welke verjaringstermijn van toepassing is. Indien de verjaringstermijn van het recht van het land van het slachtoffer langer is dan van het land waar het ongeval plaatsvond of op andere wijze gestuit moet worden kunnen er ongelukken plaatsvinden. Dit deed zich voor in de zaak van Da Silva Martins.^[7]

In deze noot zal ik eerst ingaan op de feiten en het procesverloop, waarna ik het wettelijk kader uiteenzet. Vervolgens ga ik in op de vragen die de Portugese rechter aan het Hof stelde en de beantwoording daarvan. Hierna volgt de conclusie waarin ik ook mijn visie geef op deze zaak.

2. Feiten en procesverloop

De casus is als volgt. Op 20 augustus 2015 raakt een Portugees voertuig beschadigd bij een verkeersongeval in Spanje waarbij ook een Spaans voertuig betrokken is. De Portugese bestuurder, Da Silva Martins vordert vergoeding van de door hem geleden schade van de Spaanse WAM-verzekeraar, Segur Aixa. Hij start op 11 november 2016 een gerechtelijke procedure in Portugal.

Segur Aixa stelt in de procedure dat Spaans recht op de vordering van toepassing is en dat de vordering verjaard is omdat

de verjaringstermijn naar Spaans recht één jaar is.^[9] Da Silva Martins stelt dat in zijn geval het Portugese verjaringsrecht van toepassing is. De verjaringstermijn naar Portugees recht is 3 jaar.^[9] De rechter in eerste aanleg stelt Segur Aixa in het gelijk. Spaans recht is op grond van artikel 4 lid 1 Rome II van toepassing en naar Spaans recht is de zaak verjaard. De rechter wijst de vordering af. Da Silva Martins gaat vervolgens in hoger beroep.

De Tribunal da Relação de Lisboa (de rechter in tweede aanleg) vraagt zich vervolgens af of de in Portugal geldende verjaringstermijn moet worden beschouwd als een bepaling van bijzonder dwingend recht in de zin van artikel 16 Rome II en legt de volgende vragen voor aan het Europese Hof:

1. Heeft de in Portugal geldende regeling voorrang als zijnde een afwijkende dwingende rechtsregel in de zin van artikel 16 van de Rome II-verordening?
2. Kan diezelfde regel worden opgevat als een bepaling van Gemeenschapsrecht die een collisiereguleering vastlegt in de zin van artikel 27 van de Rome II-verordening?
3. Is op een Portugees staatsburger die benadeelde van een verkeersongeval in Spanje is, de verjaringsregel van artikel 498 lid 3, van het Portugese burgerlijk wetboek van toepassing, overeenkomstig artikel 28 van Richtlijn 2009/103/EG?^[10]

Alvorens in te gaan op de beantwoording van het HvJ EU van de door de Portugese rechter gestelde vragen wordt eerst het wettelijk kader geschetst.

3. Wettelijke kader

Da Silva Martin kon op grond van artikel 11 lid 1b Brussel I Herschikking een gerechtelijke procedure starten bij de Portugese rechter tegen WAM-verzekeraar Segur Aixa om zijn schade te verhalen.^[11]

De Portugese rechter zal vervolgens op grond van de Portugese internationaal privaatrechtelijke regeling vaststellen welk recht van toepassing is. De Portugese rechter past Rome II toe.^[12]

Artikel 4 lid 1 Rome II bepaalt dat op een onrechtmatige daad van toepassing is het recht van het land waar de schade zich heeft voorgedaan, ongeacht het land waar de schadeveroorzakende gebeurtenis zich heeft voorgedaan en ongeacht in welke landen de indirecte gevolgen van die gebeurtenissen zich voordoen. Hierop zijn een tweetal uitzonderingen geformuleerd. Artikel 4 lid 2 bepaalt dat wanneer degene wiens aansprakelijkheid in het geding is en degene die schade lijdt hun gewone verblijfplaats hebben in hetzelfde land op het tijdstip dat de schade zich voordoet, het recht van dat land van toepassing is.^[13] Artikel 4 lid 3 bepaalt dat indien uit het geheel van de omstandigheden blijkt dat de onrechtmatige daad een kennelijk nauwere band heeft met een ander land dan volgens artikel lid 1 en 2, het recht van dat land van toepassing is.

In artikel 15 Rome II zijn regels opgenomen ten aanzien van de omvang van het toepasselijke recht. Uit artikel 15h Rome II volgt dat onder de werkingssfeer van het toepasselijke recht ook de verjarings- of vervaltermijn valt.

Op grond van artikel 16 Rome II kan op de bepalingen van Rome II een uitzondering gemaakt worden in geval van rechtsregels van bijzonder dwingend recht van het land van de rechter bij wie de zaak aanhangig is.^[14]

Artikel 27 Rome II regelt de verhouding tot andere bepalingen van Gemeenschapsrecht. Is sprake van collisieregels in bepalingen van Gemeenschapsrecht dan zijn deze van toepassing en blijft Rome II buiten toepassing.^[15] Met andere woorden indien sprake is van regels voor het bepalen van het toepasselijk recht dan gaat de betreffende bepaling voor.

Richtlijn 2009/103/EG verplicht de lidstaten maatregelen te treffen die waarborgen dat het slachtoffer van een verkeersongeval en de houder van het motorvoertuig dat bij dit ongeval is betrokken, zijn beschermd. De richtlijn voorziet onder andere in een verplichte verzekering van motorrijtuigen voor autorijden in de EU, een rechtstreekse vordering op de verzekeraar, nationale bureaus van verzekeraars, een minimum verzekeringsdekking en een schadevergoedingsorgaan ingeval van onverzekerde voertuigen. In de richtlijn is geen bepaling opgenomen ten aanzien van de verjaringstermijn. Portugal heeft de bepalingen van Richtlijn 2009/103/EG omgezet in het nationale recht.^[16]

Artikel 28 van Richtlijn 2009/103/EG bepaalt dat lidstaten bepalingen mogen handhaven of invoeren die voor de benadeelde gunstiger zijn dan de bepalingen die nodig zijn om aan de richtlijn te voldoen.

4. Uitleg artikel 16 Rome II verordening

In deze zaak is aan het HvJ EU de vraag voorgelegd of de uitzondering van artikel 16 Rome II van toepassing is wanneer in het land waar de zaak aanhangig is een gunstiger, slachtoffervriendelijk verjaringsregime geldt.

Rome II heeft als doel bevordering van de voorspelbaarheid van de uitslag van rechtsgedingen, de rechtszekerheid en het vrije verkeer van vonnissen. In verband hiermee zijn in de verordening collisieregels opgenomen die, ongeacht bij welke

rechter het geding aanhangig is, hetzelfde nationale recht aanwijzen. Eenvormigheid van de regels moet de voorspelbaarheid van rechterlijke uitspraken vergroten en een redelijk evenwicht garanderen tussen de belangen van de persoon die aansprakelijk wordt gesteld, en die van de persoon die schade lijdt.^[17]

Voor de voorspelbaarheid en rechtszekerheid is het ook van belang dat het materiële toepassingsgebied en de bepalingen van de verordening eveneens stroken met Brussel I Herschikking en Rome I.^[18] Het vereiste van coherentie tussen de verordeningen betekent dat uitlegging van begrippen die in de verordeningen gebruikt worden en die functioneel identiek zijn zoveel mogelijk geharmoniseerd worden.^[19]

Het begrip “bepalingen van bijzonder dwingend recht” in artikel 16 Rome II wordt ook, zij het in iets andere bewoording gebruikt in artikel 9 Rome I. Artikel 9 bepaalt dat bepalingen van bijzonder dwingend recht bepalingen zijn waaraan een land zoveel belang hecht voor de handhaving van zijn openbare belangen dat zij moet worden toegepast op elk geval dat onder de werkingssfeer ervan valt, ongeacht het toepasselijke recht. De interpretatie van het HvJ EU van artikel 9 geldt, gelet op het vereiste van coherentie, dus ook voor artikel 16 Rome II.

Uit de jurisprudentie van het HvJ EU volgt dat het begrip “bepalingen van bijzonder dwingend recht” strikt dient te worden uitgelegd.^[20] Ook volgt uit de jurisprudentie dat de nationale rechter bij beoordeling of het gaat om een bepaling van bijzonder dwingend recht niet alleen rekening dient te houden met de bewoording van de betreffende bepaling, maar ook met de algemene opzet en doelstellingen van de bepaling en de context waarin deze tot stand is gekomen. De rechter zal aan de hand daarvan moeten vaststellen of in de nationale rechtsorde aan de bepaling zo'n groot belang toekomt dat het gerechtvaardigd is om af te wijken van het toepasselijke recht.^[21]

Het HvJ EU overweegt dat het enkele feit dat de Portugese verjaringstermijn slachtoffervriendelijker is niet maakt dat dit een bepaling van bijzonder dwingend recht betreft. Dit volgt ook uit de eerder aangehaalde doelstelling van Rome II dat sprake moet zijn van een billijk evenwicht tussen de belangen van partijen.^[22]

Daar komt nog bij dat artikel 15h uitdrukkelijk bepaalt dat verjaring, inclusief de aanvang, stuiting en de schorsing van de termijn valt onder de werkingssfeer van het toepasselijke recht. Als een andere verjaringstermijn zou worden toegepast dan dat van het toepasselijke recht, kan dit de rechtszekerheid aantasten.^[23]

Het HvJ EU komt dan ook tot de conclusie dat de nationale bepaling ten aanzien van de verjaringstermijn niet een bepaling van bijzonder dwingend recht betreft. Dit is alleen anders als de nationale rechter op basis van de analyse van bewoordingen, de algemene opzet en doelstellingen van die bepaling en de context waarin zij tot stand is gekomen vaststelt dat in de nationale rechtsorde aan die bepaling zo'n groot belang toekomt dat het gerechtvaardigd is om af te wijken van het recht dat op grond van Rome II van toepassing is. Hiervan zal echter niet snel sprake zijn.

5. De verhouding ten opzichte van artikel 27 Rome II en artikel 28 Richtlijn 2009/103/EG

De tweede vraag die de Portugese rechter stelt is of de in Portugal geldende regeling van de verjaring kan worden opgevat als een bepaling van Gemeenschapsrecht die een collisiereguleering vastlegt in de zin van artikel 27 van de Rome II-verordening. De derde vraag ziet op toepassing van de Portugese verjaringsregel overeenkomstig artikel 28 van Richtlijn 2009/103/EG. De tweede en derde vraag worden door het Hof gezamenlijk behandeld en beantwoord.

Artikel 27 Rome II regelt de verhouding tot andere bepalingen van Gemeenschapsrecht. Is sprake van collisieregels in bepalingen van Gemeenschapsrecht dan zijn deze van toepassing en blijft Rome II buiten toepassing.

Hoewel in Richtlijn 2009/103/EG geen regels zijn opgenomen ten aanzien van de verjaringstermijn, kan op grond van artikel 28 een voor de benadeelde gunstigere bepaling worden ingevoerd of gehandhaafd. De Portugese wetgever heeft ervoor gekozen om bij een schadevergoedingsvordering, waaronder de vordering na een verkeersongeval, een verjaringstermijn van 3 jaar te hanteren.^[24] De Portugese rechter vraagt zich af of het Portugese recht waarin - zo lees ik dat - door de gunstigere verjaringstermijn is voorzien in een hogere dekking, een collisiereguleering vastlegt in de zin van artikel 27 Rome II.

Het HvJ EU overweegt dat Richtlijn 2009/103/EG de lidstaten verplicht maatregelen te treffen die waarborgen dat het slachtoffer van een verkeersongeval en de houder van het motorvoertuig dat bij dit ongeval is betrokken, zijn beschermd. Echter noch uit de tekst, noch uit de doelstellingen van Richtlijn 2009/103/EG volgt dat beoogd is collisieregels vast te stellen.^[25] Dit volgt ook uit het arrest *Ergo Insurance en Gjensidige Baltic*.^[26] Dit betekent dat de Portugese regeling ten aanzien van de verjaring ook om die reden geen voorrang heeft op het op grond van artikel 4 Rome II toepasselijke Spaanse recht.

Het HvJ EU overweegt in haar arrest dat artikel 28 van Richtlijn 2009/103/EG weliswaar toestaat dat voor slachtoffers gunstigere regels worden vastgesteld dan de door de richtlijn vereiste regels, maar dat deze bepaling uitsluitend de uitvoeringswetgeving van een lidstaat betreft. Het betreft niet de vraag of deze gunstigere regels in een bepaald geval van toepassing zijn in plaats van regels van andere lidstaten.^[27] Het HvJ EU oordeelt dan ook dat artikel 28 Richtlijn 2009/103/EG zoals omgezet in nationaal recht geen regel van Gemeenschapsrecht inzake het toepasselijke recht op niet-

contractuele verbintenissen vormt in de zin van artikel 27 Rome II.

6. Commentaar

De uitspraak van het HvJ EU is niet verrassend en in lijn met eerdere jurisprudentie. Het doel van Rome II is bevordering van de voorspelbaarheid van de uitslag van rechtsgedingen, de rechtszekerheid en het vrije verkeer van vonnissen. Eenvormigheid van de regels bevordert de voorspelbaarheid van rechterlijke uitspraken. Hiermee wordt ook een billijk evenwicht gegarandeerd tussen de belangen van de gelaedeerde en de aansprakelijkgestelde persoon.

Ik ben het geheel eens met het HvJ EU dat de Portugese wettelijke regeling waarin een gunstiger verjaringstermijn is opgenomen niet van dwingendrechtelijke aard is en daarmee het toepasselijke recht opzij kan zetten. Zou de rechter dit wel toestaan dan zou de situatie ontstaan dat op een deel van de vordering Spaans recht van toepassing is en op een ander deel Portugees recht. Dat strookt niet met de doelstelling van Rome II.

Dat Richtlijn 2009/103/EG geen collisieregels bevat was al eerder bij het HvJ EU aan de orde gekomen en is wederom bevestigd. Het HvJ EU stelt terecht dat artikel 28 Richtlijn 2009/103/EG uitsluitend de uitvoeringswetgeving van een lidstaat betreft. Noch uit de doelstelling noch de richtlijn zelf volgt dat beoogd is om collisieregels vast te leggen.

In deze casus paste de Portugese rechter Rome II toe. Wat nu als bij het ongeval in Spanje een Nederlandse automobilist schade had opgelopen en een schadevergoedingsvordering had ingesteld tegen de Spaanse WAM-verzekeraar bij de Nederlandse rechter. Ook de Nederlandse verjaringstermijn is veel gunstiger dan de Spaanse verjaringstermijn. De Nederlandse rechter past niet Rome II maar het Haags Verkeersongevallenverdrag toe.^[28] Ook in het Haags Verkeersongevallenverdrag is opgenomen dat de van toepassing zijnde wet in bijzonder bepaalt de termijn voor de verjaring, alsmede het tijdstip van aanvang van die termijn, de stuiting of schorsing hiervan.^[29] Het Haags Verkeersongevallenverdrag bevat geen artikel ten aanzien van toepassing van regels van bijzonder dwingend recht.^[30] Het lijkt mij dat ook bij toepassing van het Haags Verkeersongevallenverdrag het toepasselijke recht de verjaringstermijn bepaalt en door de Nederlandse rechter hierop niet snel een uitzondering zal worden gemaakt.

Bij grensoverschrijdende verkeersongevallen blijven de verschillende verjaringstermijnen een gevaar. De vraag is of het mogelijk is om tot harmonisatie te komen van het verjaringsrecht bij grensoverschrijdende verkeersongevallen. De *Pan European Organisation of Personal Injury Lawyers* (PEOPIL) heeft in 2012 een voorstel gedaan voor harmonisatie van verjaringstermijnen bij grensoverschrijdende verkeersongevallen.^[31] Het Europese Parlement heeft op 23 april 2015 de *Committee on Legal Affairs* (JURI) verzocht om een rapport op te stellen over de mogelijkheden voor wetgeving. Het rapport, opgesteld door de *European Parliamentary Research Service* (EPRS), werd in juli 2016 gepubliceerd en bevat een aanbeveling om door middel van wetgeving verjaringstermijnen te harmoniseren.^[32] In mei 2018 heeft de Europese Commissie Interne Markt en Consumentenbescherming (IMCO) een voorstel gedaan voor aanpassing van Richtlijn 2009/103/EG waarin een minimumtermijn voor verjaring is opgenomen van 4 jaar. Is een verjaringstermijn in een verdragsstaat langer dan geldt die termijn.^[33] Het voorstel is door het Europese Parlement op 13 februari 2019 aangenomen en verwezen naar de IMCO voor inter-institutionele onderhandelingen. Deze commissie is dus weer aan zet.^[34] Het is nog niet duidelijk hoe lang het nog duurt voordat een aangepaste richtlijn in werking zal treden en vervolgens geïmplementeerd wordt in nationale wetgeving.

Zolang op dit punt nog geen sprake is van harmonisatie blijft het dus van belang om bij grensoverschrijdende vorderingen al in een vroeg stadium vast te stellen welk recht van toepassing is, wat de verjaringstermijn is, wanneer deze aanvangt en op welke wijze deze gestuit moet worden.

Voetnoten

[1]

Mr. A. F. (Antoinette) Collignon-Smit Sibinga is advocaat bij Legaltree. Zij is specialist in grensoverschrijdende (personen)schadezaken. Citeerwijze: mr. A.F. Collignon-Smit Sibinga, 'Rome II-verordening en verjaring', *AV&S* 2019/33.

[2]

Verordening (EG) nr. 864/2007 van het Europe Parlement en de Raad van 11 juli 2007 dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen, Rome II.

[3]

Voor een overzicht van de verjaringstermijnen zie ook M. Bona e.a., *Personal Injury Compensation in Europe*, Deventer: Kluwer 2003, p. 618-626, Hermann Neidhart, Michael Nissen, *Verkehrs Unfälle in Europa, Schadensabwicklung in 20 Reiselände*, Deutsche Anwalts Verlag 2016.

[4]

A.F. Collignon-Smit Sibinga, *Europees letselschaderecht en de advocaat*, p. 69-71, F.T. Oldenhuis & H. Vorsselman, *Letselschade en Europa*, Groningen: Boom Juridisch 2016.

[5]

Bijv. in Engeland, Schotland, Ierland, Luxemburg.

[6]

Nederland, Italië, België, Spanje.

[7]

HvJ EU C-149/18, 31-01-2019, ECLI:EU:C:2019:84 (*Da Silva Martins*).

[8]

Art. 1968 Código Civil, voor verkeersongevallen geldt artikel 6 Wet aansprakelijkheid en verzekering van motorrijtuigen. Beiden zijn 1 jaar. De wijze van stuiten is geregeld in art. 1973 Código Civil.

[9]

Artikel 498 Código Civil. De wijze van stuiten is geregeld in artikel 323 Código Civil.

[10]

Richtlijn 2009/103/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven en de controle op de verzekering tegen deze aansprakelijkheid.

[11]

Verordening (EU) nr. 1214/2012 van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (Brussel I Herschikking); HvJ EU 13 december 2007 C-463/06 *FBTO/Odenbreit*.

[12]

Artikel 1 Rome II.

[13]

Artikel 4 lid 2 Rome II.

[14]

Zie overweging 32 Rome II.

[15]

Zie ook overweging 35 Rome II.

[16]

Decreto-Lei n. 291/2007 van 21 augustus 2007.

[17]

Overweging 16 Rome II.

[18]

Overweging 7 Rome II, Verordening (EG) Nr. 593/2008 van het Europese Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I).

[19]

Zie ook overweging 7 Rome I en HvJ EU 21 januari 2016 *Ergo Insurance en Gjensidige Baltic*, C-359/14 en C-475/14 ECLI:EU:C:2016:40, punt 43.

[20]

HvJ EU 17 oktober 2013, *Unamar* C-184/12 ECLI:EU:C:2013:663; HvJ EU 16 oktober 2016 *Nikiforidis* C-135/13 ECLI:EU:C:2016:774; zie ook G. van Calster, *European Private International Law*, p. 228-235, Oxford: Hart Publishing 2016.

[21]

Unamar, punt 50.

[22]

Zie ook HvJ EU 10 december 2015, C-350/14, *Florin Lazar/ Allianz SpA*.

[23]

Zie ook overweging 7 Rome I en HvJ EU 21 januari 2016 *Ergo Insurance en Gjensidige Baltic*, C-359/14 en C-475/14 ECLI:EU:C:2016:40, punt 43.

[24]

Art. 1968 Código Civil, voor verkeersongevallen geldt artikel 6 Wet aansprakelijkheid en verzekering van motorrijtuigen. Beiden zijn 1 jaar. De wijze van stuiten is geregeld in art. 1973 Código Civil.

[25]

Zie r.o. 39; Ook in het recente voorstel voor wijziging van Richtlijn 2009/103/EG komen geen collisioneregels voor. Zie ook 2018/0168 (COD) <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2018:0336:FIN:NL:PDF>.

[26]

R.o. 39. Zie ook HvJ EU 21 januari 2016, C-359/14 en C-475/14, Ergo Insurance & Gjensidige Baltic, r.o. 39-42. Zie ook de Conclusie van advocaat-generaal E. Sharpston bij C-359 en C-475/14 van 24 september 2015, 32-35.

[27]

Zie r.o. 40.

[28]

Op grond van artikel 28 Rome II hebben het Haags Verkeersongevallenverdrag (HVO) en Haags Verdrag Productenaansprakelijkheid (HVP) voorrang. In art. 2 HVO is geregeld wanneer het verdrag niet van toepassing is. Overigens zou ook bij een procedure in Spanje het HVO worden toegepast aangezien Spanje is aangesloten bij het verdrag.

[29]

Artikel 8 Verdrag inzake de wet welke van toepassing is op verkeersongevallen op de weg, 4 mei 1971, Haags Verkeersongevallenverdrag, zie ook mr. E.W. Essén, Explanatory Report bij het Haags Verkeersongevallenverdrag, alinea B-7 waarin heel uitdrukkelijk de reikwijdte van het verdrag aan de orde komt.

[30]

Ditzelfde geldt ook voor internationale produktaansprakelijkheidszaken waarop het Verdrag inzake de wet welke van toepassing is op de aansprakelijkheid wegens producten, 2 oktober 1973, (Haags Verdrag Productenaansprakelijkheid, HVP) van toepassing is. Zie artikel 8 HVP.

[31]

<https://www.peopil.com/document/2574/download>.

[32]

Zie ook het rapport van European Parliamentary Research Service, auteur Christian Salm, The European added value of EU legislative action on limitation periods for road traffic accidents: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/581386/EPRS_STU\(2016\)581386_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/581386/EPRS_STU(2016)581386_EN.pdf).

[33]

<https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/summary.do?id=1535156&t=e&l=en>, zie aanpassing 48.

[34]

Zie voor voortgang van de wijziging: [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2018/0168\(COD\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2018/0168(COD))